

ƠI HỒI ĐIỀU BÔNG...

Nguyễn Ngọc Tư

Ông già hay bưng bình trà ra bộ vạc đặt ở chái sau, ở đó nhiều khi đến nửa ngày. Dáng ngồi như tượng, nếu không có tiếng nước trà rót lòn xồn vào cái tách sứt seọ, thì chỉ có gió hui hút thổi qua mấy cụ củi làm bật đi âm thanh lũ mọt đang nghiêng trong cây. Ở đó, ông già dăm dăm ngó về phía nhà xưa, đất cũ. Ở đó, tầm nhìn quang đấng tới mức lỏn nhỏn bày biện ra trước mắt ông một khu công nghiệp với hệ thống nhà máy giăng giăng khói phía chân trời. Không có rặng cây nào đủ bao bọc lấy vài ảo tưởng, từ khu định cư nắng chang chói này ông già buộc phải chấp nhận một sự thật, chỗ đất ông từng chôn khúc rỏn khô của thằng con trai út, giờ đã thành chốt gác tạm vào nhà máy phân đạm đang thi công.

Thằng Út mỗi ngày vài ba lượt lủi thủi mệt mỏi đi ngang qua đó. Nó chưa bao giờ xao động vì cái cuống rỏn đã hóa thành đất của mình, nhưng lúc qua cổng nó thường hoang mang, không biết ngày mai có còn quay trở lại đây, không biết ngày mai mình có bị sa thải, bị thay thế bởi những công nhân đến từ bên kia biên giới xa xôi.

Ông già lớn tiếng nói không lo, người ta đã hứa rồi, sẽ kiếm công ăn chuyện làm cho tụi trẻ bây. Người ta làm lớn nên nói đâu chắc đó. Minh đã bưng nhà cửa, bưng mồ mã ông bà đi cho người ta làm công nghiệp thì cũng được đền đáp xứng đáng chớ. Ông oang oang, cổ lớn tiếng cũng là để trấn an chính mình. Mỗi khi thấy mới xẻ trưa mà thấy thằng Út về, ông cũng thót tim, cứ lo nó bị đuổi việc.

Nghe kể lại, hồi thôi nôi thằng Út, nó hí hửng chụp lấy cục đất lúc vợ ông đặt trước mặt nó cái rỏ đưng lĩnh kính viết, kéo, lược, gương... Phải nghe kể lại, vì hôm đó ông vẫn phải đi gặt mớ lúa bị gió giông giạt sập chìm ngoi ngóp trong nước. Lúc đó, ông đã tuyệt vọng nghĩ, những đứa con mình rồi cũng suốt đời quần quật đồng áng như mình.

Đời tụi nó phải được thay đổi. Cái ý nghĩ đó lúc nào ám ảnh sôi réo trong đầu ông. Nên ông già bồi hồi biết bao nhiều khi nghe tin về khu công nghiệp sắp được xây trên vùng đồng rừng heo hút quê mình. Họp dân lần nào ông cũng hỏi, có công ăn chuyện làm cho bây trẻ không? Lời hứa chắc nụi của người ta làm ông chấp nhận rời đi mà không lưỡng lự. Hôm dọn nhà về chỗ định cư mới, ông gần như khóc, thằng con lớn hỏi tại làm sao, ông cố gượng nói bị kiến nề nề đau quá để mấy đứa con không phải cảm thấy mắc nợ ông chút nước mắt này.

Để con đừng vì thương ông mà do dự trước cơ hội đổi đời. Lúc đó, ông nghĩ vậy, nên dù có luyến tiếc đất đai vườn tược, dù nước mắt đong vài chén nữa, ông vẫn cắn răng nhỏ cái bàn thông thiên mang về cặm ở nhà mới nằm trong xóm mới. Buổi tối mang nhang ra thắp giữa trời, ông hình dung cảnh như vậy : mấy đứa con về nhà vào buổi chiều, trong bộ đồ công nhân lấm lem dầu mỡ, tụi nó kêu, ba ơi, con mới lãnh lương, mấy ba con mình bắt con gà nấu cháo nhậu chơi. Ông suyt cười thành tiếng, trong tưởng tượng thôi mà mấy chữ “lãnh lương” nghe lạ lũng và xao

động lắm rồi. Một nông dân sống sắp hết đời chưa bao giờ được nghe.

Lúc đó ông không biết không có cơ hội dành cho đám trẻ vốn vừa học vừa ra đồng, nên cố gắng lắm thì trình độ cũng vừa xong trung học. Những nhà máy công nghệ cao không có chỗ dành cho chúng. Những cánh cổng sắt cuộc chỉ chào đón người đến từ quê xứ khác.

Ông sắm xe cho thằng con lớn chạy như cả xóm chạy xe ô-m. Con gái đi bụng bê cho quán cơm gần nhà máy. Thằng Út xin được một chân phụ hồ trong chuồng nhà máy đang xây dựng. Mừng còn ấm thì đã bị lo âu hắt vào mặt, khi ở công trường, trong quán nước hay trên đường ngày càng có nhiều người mới đến. Họ không hơn đám thanh niên bản xứ này cái tay cái chân con mắt nào, cũng gân guốc, chai sạn, chỉ khác ở thứ ngôn ngữ dị biệt. Nghe không hiểu, nhưng khi họ cất tiếng lao xao, thằng Út thấy như cửa,

như chốt, xót xa trong ruột. Cô gái làng thằng Út thương đã chắt nụ cười sang cho một người khác, chỉ vì anh ta đến từ đất nước của Tiểu Yến Tử, của vua Càn Long, của Võ My Nương... sớm chiều phát trên truyền hình.

Thằng Út về nhà buồn tênh nằm vờng nghêu ngao hát, “thương em tôi tìm được lá diêu bông, sao em nỡ vội lấy chồng...”. Không phải tự nhiên mà bài thơ, bài hát về thứ lá sắc sắc không không đó làm người ta yêu thích. Đời người dường như ai cũng có một lần thương yêu ngu ngơ, cũng tin yêu trong veo, cũng gặp những thề hẹn mơ hồ, cũng nhận những lời hứa ỡm ờ, lơ đãng, cũng gặp những phũ phàng...

Ông già, ngồi trong cái chái chất củi được cất từ cây lá nhà xưa, vẫn đượm mùi khói xưa, nghe bài hát bỗng buồn không kể xiết, cảm như cha con ông đã bị phản bội rồi.